

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	5
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR	15
GİRİŞ	17
I. ÇALIŞMANIN AMACI VE KONUNUN TAKDİMİ	17
II. KAPSAM VE SINIRLILIKLAR.....	19
III. TERMİNOLOJİ VE KURAMSAL ÇERÇEVE.....	21
IV. ESERİN TERTİBİ	22

BİRİNCİ KISIM

§1. LİMAN KAVRAMI

I. TANIM VE TARİF	25
II. LİMANLARIN KISA TARİHİ	28
III. LİMANLARIN STRATEJİK/JEOPOLİTİK VE İKTİSADİ ÖNEMİ	31
A. Liman Stratejisi ve Jeopolitiği.....	31
B. Liman İktisadı	34
1. Limanların İktisadî Faydaları.....	34
2. Liman İşletmeciliği Sektörü.....	36

İKİNCİ KISIM

§ 2. LİMAN İŞLETMELİĞİ

I. LİMAN İDARESİ.....	41
II. LİMAN İŞLETMESİ	46
A. Liman İşletme Modelleri	46
1. Kamu Hizmet Limanları (Public Service Ports).....	48
2. Araç (Kamu Mülkiyeti-Özel İşletme) Limanlar (Tool Ports)	49
3. Kiralama Yolu ile İşletilen Limanlar (Landlord Ports).....	49
4. Özel Hizmet Limanları (Private Service Ports)	50

B. Liman İşletmecisi	52
1. Liman İşletmecisi ve Terminal İşletmecisi Kavramları	52
2. Alt İşletenler	54
3. Liman İşletmecisinin Tacir Sıfatı	55

ÜÇÜNCÜ KISIM

§ 3. LİMAN HİZMETLERİ

I. BARINMA HİZMETLERİ (YANAŞMA, BAĞLAMA VE YER TAHSİSİ).....	58
A. Kılavuzluk ve Römorkaj Hizmetleri	58
1. Genel Olarak	58
2. Kılavuzluk ve Römorkaj Hizmetlerinin İlgili Mevzuat Dairesinde Görülmesi.....	62
B. Bağlama ve Yer Tahsisine.....	64
II. YÜK İLE İLGİLİ HİZMETLER	65
A. Yükleme, Boşaltma ve İstifleme Hizmetleri	65
1. Ana Hatları ile Hizmetin Görülmesi.....	65
2. Elleçlenen Yük Türüne Göre Terminaller	68
a. Genel Kargo Terminalleri.....	69
b. Dökme Yük Terminalleri	70
c. Konteyner Terminalleri	72
d. Ro-ro (Roll on/off) Terminalleri.....	73
e. Yolcu Terminalleri	74
B. Depolama Hizmetleri	75
III. DESTEK HİZMETLERİ.....	77
A. Tedarik Hizmetleri.....	77
B. Atık Hizmetleri	78

DÖRDÜNCÜ KISIM

§ 4. LİMAN HİZMETLERİ SÖZLEŞMESİ

I. SÖZLEŞMENİN TARİFİ VE TERİNOLOJİ.....	81
II. SÖZLEŞMENİN TARAFLARI.....	82
A. Liman İşletmecisi	82
B. Hizmet Talep Edenler (Müşteriler)	83
1. Gemi İşleten (Donatan ve Gemi İşletme Müteahhidi)	84

2. Yük Yetkilisi	85
3. Acente	86
4. Taşıma İşleri Komisyoncusu veya Organizatörü (Freight Forwarder)	89
5. Kaptan	91
III. TARAFLARIN ANLAŞMASI	93
A. Sözleşmenin Esaslı ve Yan Noktaları.....	93
1. Sözleşmenin Esaslı Noktaları	94
2. Sözleşmenin Yan (Tali) Noktaları	96
B. Liman Hizmetleri Sözleşmenin Kurulması ve Şekli	97
C. Tarafların Borç ve Yükümlülükleri	99
1. Liman İşletmecisinin Borç ve Yükümlülükleri	100
a. Hizmetin Gereği Gibi ve Özenle İfa Etme.....	100
b. Güvenlik Tedbirleri Alma Yükümlülüğü	102
2. Müşterinin Borç ve Yükümlülükleri	103
a. Bedel Ödeme Borcu	103
b. Kurallara Uyuma ve Bilgi Verme	104
IV. LİMAN HİZMETLERİ SÖZLEŞMESİNİN MAHİYETİ VE SÖZLEŞMEYE TATBİK EDİLECEK HÜKÜMLER	105
A. Liman Hizmetleri Sözleşmesinin Mahiyeti.....	105
1. Sözleşme Serbestisi	105
2. İsimli Sözleşme Niteliği.....	111
B. Liman Hizmetleri Sözleşmesine Tatbik Edilecek Hükümler	112
1. Liman Hizmetleri Sözleşmesinin Karma-Kombine Sözleşme Niteliği	112
a. Ana Hatları ile Karma-Kombine Sözleşmeler	112
b. Liman Hizmetleri Sözleşmesi Bakımından Kanaatimiz.....	114
2. Liman Hizmetleri Sözleşmesine Uygulanacak Hükümler	116
a. Emredici Kanun Hükümleri	116
b. Emredici Hükümlere Aykırı Olmayan Sözleşme Hükümleri	116
c. Emredici Olmayan Ticarî Hükümler	117
d. Ticarî Örf ve Âdet	117
e. Genel Hükümler.....	118
V. USUL HUKUKU BAKIMINDAN LİMAN HİZMETLERİ SÖZLEŞMESİ	119
A. Yargı Yeri	119
1. Görev	119

2. Yetki	124
B. Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları.....	126
1. Tahkim	127
2. Barışçıl Alternatif Çözüm Yöntemleri	130
a. Arabuluculuk	131
b. Müzakere	134

BEŞİNCİ KISIM

Ş 5. LİMAN İŞLETMECİSİNİN HUKUKİ SORUMLULUĞUNUN ESASLARI

I. LİMAN İŞLETMECİSİNİN HUKUKİ SORUMLULUĞUNA DAİR KURALLARIN YEKNESAKLAŞTIRILMASI	135
A. Sorumluluk Kurallarının Yeknesaklaştırılmasına Dair Yaklaşımlar	136
B. Milletlerarası Viyana Sözleşmesi.....	138
II. LİMAN İŞLETMECİSİNİN AKDİ SORUMLULUĞU.....	140
A. Barınma Hizmetlerinden Doğan Hukukî Sorumluluk	140
1. Barınma (Demirleme/Bağlama) Sözleşmesinin Hukukî Niteliği	140
2. Liman İşletmecisinin Borç ve Yükümlülükleri.....	143
B. Kılavuzluk ve Römorkaj Hizmetlerinden Doğan Hukukî Sorumluluk.....	146
1. Kılavuzluk Hizmetinden Doğan Hukukî Sorumluluk	147
2. Römorkaj Hizmetlerinden Doğan Hukukî Sorumluluk	150
C. Yükleme ve Boşaltma Hizmetlerinden Doğan Sorumluluk	154
1. Genel Açıklamalar	155
2. Yükleme ve Boşaltma Sözleşmesinin Hukukî Niteliği.....	158
3. Yükleme ve Boşaltma Hizmetlerinden Doğan Hukukî Sorumluluğun Esasları	166
D. Yükle İlgili Katma Değer Yaratan Hizmetlerden Doğan Sorumluluk	172
E. Depolama Hizmetlerinden Doğan Sorumluluk	175
F. Destek Hizmetlerinden Doğan Sorumluluk.....	179
1. İkmal ve Tedarik Hizmetlerinden Doğan Sorumluluk.....	179
2. Atık Alım Hizmetlerinden Doğan Sorumluluk	182
III. KİRLENMEDEN DOĞAN SORUMLULUK	183
IV. LİMAN İŞLETMECİSİNİN AKİT DIŞI SORUMLULUĞU	185
V. SORUMLULUĞUN SINIRLANDIRILMASI VE SORUMSUZLUK KAYITLARI	189
A. Sorumluluğun Sınırlandırılması.....	189
1. Himalaya Klozu.....	190

2. Türk Hukukunda Liman İşletmecisinin (İstifçinin) Sorumluluğunun Sınırlandırılması	193
B. Sorumsuzluk Kayıtları	196

ALTINCI KISIM

Ş 6. LİMAN VE TERMİNAL İŞLETMECİSİNİN HUKUKİ SORUMLULUK SİGORTASINA DAİR GENEL MALUMAT

I. SİGORTA TÜRLERİ ARASINDAKİ YERİ	200
A. Bir Sorumluluk (Mesuliyet) Sigortası Olması	200
B. Denizcilik ve Kara Sigortaları Ayrımındaki Yeri	204
C. Zorunlu ve İhtiyarî Sigorta Ayrımındaki Yeri.....	212
1. Liman İşletmecisinin Hukukî Sorumluluk Sigortasının İhtiyarî Sigorta Mahiyeti	213
2. Kıyı Tesisleri Deniz Kirliliği Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası	214
3. Tehlikeli Maddeler ve Tehlikeli Atık Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası	215
II. LİMAN İŞLETMECİSİNİN HUKUKİ SORUMLULUK SİGORTASINA UYGULANACAK HÜKÜMLER.....	216
A. Emredici Kanun Hükümleri (Koruyucu Hükümler)	216
B. Emredici Hükümlere Aykırı Olmayan Sözleşme Hükümleri.....	217
1. Sigorta Özel Şartları	218
2. Sigorta Genel Şartları.....	219
C. Emredici Olmayan (Yedek) Ticarî Hükümler.....	222
D. Ticarî Örf ve Âdet	223
E. Genel Hükümler	224
II. LİMAN İŞLETMECİSİNİN HUKUKİ SORUMLULUK SİGORTASINDA İHTİLAFLARIN ÇÖZÜM MERCİİ.....	224
A. Devlet Yargısı.....	224
1. Görevli Mahkeme	224
2. Yetkili Mahkeme.....	225
B. Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri	228
1. Tahkim	228
2. Barışçıl Alternatif Çözüm Yöntemleri.....	230
III. YABANCI UNSURLU LİMAN İŞLETMECİSİNİN HUKUKİ SORUMLULUK SİGORTASI SÖZLEŞMELERİ	232
A. Sigorta Sözleşmesinde Yabancılık Unsuru	232
B. Uygulanacak Kurallar.....	234

YEDİNCİ KISIM

§ 7. SİGORTA HİMAYESİNİN (TEMİNATIN) KAPSAMI

I. ANA HATLARI İLE RİZİKO VE RİZİKONUN BELİRLENMESİ.....	239
A. Genel Olarak Riziko Kavramı ve Teminat Kapsamının Belirlenmesi.....	239
B. Liman İşletmecisinin Hukukî Sorumluluk Sigortası Bakımından Riziko ve Teminat Kapsamının Belirlenmesi	244
II. TEMİNATIN ZAMAN BAKIMINDAN SINIRLARI (SİGORTANIN MADDİ SÜRESİ).....	246
A. Sigortanın Maddî Süresine Dair Genel Kaide	246
B. Rizikonun Gerçekleştiği An	248
1. Genel Olarak Rizikonun Gerçekleştiği Ana Dair Teoriler	248
2. Türk Ticaret Kanunu'na Göre Rizikonun Gerçekleştiği An.....	250
3. Liman İşletmecisinin Hukukî Sorumluluk Sigortasında Rizikonun Gerçekleştiği An	251
III. TEMİNATIN ZARAR BAKIMINDAN KAPSAMI	254
A. Eşyaya Bağlı Zararlar	256
1. Doğrudan Eşya Zararları	256
a. Gemi	256
b. Yük.....	260
c. Gemi ve Yük Dışındaki Eşya	264
2. Eşya Zararına Bağlı Dolaylı Zararlar	266
B. Cismanî Zararlar	268
1. Zarar Gören Şahıs.....	269
2. Bedensel ve Ölüme Bağlı Zararlara Dair Teminatın Kapsamı	271
3. Ölüm	274
C. Saf Malvarlığı Zararları	275
D. Kirlilik ve Çevre Zararları	277
E. Hukukî Koruma Teminatı	279
1. Genel Olarak	279
2. Sigortalı Liman İşletmecisinin Yükümlülükleri.....	280
a. Bildirim Yükümlülükleri	281
i. Sorumluluğu Gerektiren Olayın Bildirilmesi	281
ii. Tazminat Talebinin Bildirilmesi.....	283
b. Zorunlu İşlemlerin Yürütülmesi	284

c. Sigortacının Hukukî Koruma Teminatı Kapsamındaki Yükümlülükleri	284
i. Sigortalı Liman İşletmecisi Adına Hareket Etme Hak ve Yükümlülüğü	286
ii. Hukukî Koruma Giderlerini Karşılama Borcu	287
F. Zarar Bakımından Teminat Kapsamı Dışında Bırakılan Hâller	289
1. Kimyasal veya Nükleer İçerikli Zararlar	290
2. Kamu Tasarrufları	292
III. TEMİNATIN FAALİYET BAKIMINDAN SINIRLARI	293
A. Teminatın Faaliyet Bakımından Kapsamı	293
B. Teminat Kapsamı Dışında Kalan Hâller	294
1. Tabii Olarak Liman Hizmetleri Dışında Kalan Faaliyetler	294
a. Meslekî Faaliyet Dışında Kalan Klasik Borçlar Hukuku Sorumluluğu	295
b. Şirketler Hukuku ve Sermaye Piyasası Faaliyetlerinden Doğan Sorumluluk	297
2. Sözleşme ile Teminat Kapsamı Dışında Bırakılan Faaliyetler	298
IV. TEMİNATIN YER BAKIMINDAN SINIRLANDIRILMASI	300
A. Liman Sahası	301
B. Liman Dışı (Off-Ports) Hizmetler	303
V. TEMİNATIN BEDEL BAKIMINDAN SINIRI	304
A. Sigorta Bedeli (Sigorta Limiti)	304
B. Muafiyet Klozları	306
C. Birden Çok Sigorta	307
SONUÇ	313
KAYNAKÇA	323